

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
Исполнительный комитет
Елантовского сельского поселения
Нижнекамского муниципального района

423597, Нижнекамский район,
с. Елантово, ул. Нагорная, 25

тел. /факс (8555) 33-30-42, электронный адрес: Elant.Nk@tatar.ru, сайт: www. elantovskoe-sp.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Түбән Кама муниципаль районы
Елантау авыл жирлеген
Башкарма комитеты

423597, Түбән Кама районы,
Елантау авылы Нагорная урам, 25

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2022 елның 03 ноябрьдә

№ 8

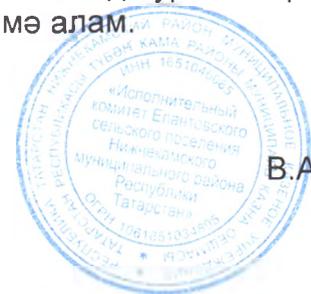
«2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Елантау авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Елантау авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү максатларында, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Елантау авыл жирлегендә Уставына таянып, карар бирәм:

1. Өлеге карарга кушымта нигезендә «2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Елантау авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү» муниципаль программасын расларга.

2. Өлеге карарны мөгълүмат стендларында, шулай ук Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл жирлегендә рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

В.А. Лебедев

Түбән Кама муниципаль районы
Елантау авыл җирлеге башкарма
комитетының
2022 елның 03 ноябрьдән
8 номерлы карарына
кушымта

«2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама
муниципаль районының Елантау авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек
субъектларына ярдәм итү һәм үстерү»
программасы

ЭЧТӨЛӨК

Программа паспорты	4
1 бүлек. Гомуни нигезлэмэлэр	6
2 бүлек. Елантау авыл жирлегендә эшмәкәрлек һәм инвестицион климатка анализ	7
3 бүлек. Программаның төп максатлары һәм бурычлары	8
4 бүлек. Программаның төп принциплары	9
5 бүлек. Проблеманың эчтәлеге һәм аны программа ысуллары белән чишү кирәклеген нигезләү	9
6 бүлек. Программа чаралары системасы	11
7 бүлек. Программа белән идарә итүне оештыру (Программаны тормышка ашыру механизмы)	13
8 бүлек. Программаны тормышка ашыру барышын контрольдә тоту	13
9 бүлек. Программаның социаль-икътисади нәтижәләлеген бәяләү	13

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа исеме	«2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Елантау авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү һәм үстерү» (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> - «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; -«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон - «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы; - Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының «Елантау авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына
Программа заказчысы	Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны эшләүче	Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлеге башкарма комитеты
Программа чараларын башкаручы	Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның төп максатлары	<ul style="list-style-type: none"> – Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегенең социаль-икътисади мәсьәләләрен хәл итүдә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм аларның ролен күтәрү өчен уңайлы шартлар тудыру; – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының конкуренциягә сәләтлелеген тәэмин итү; – кече һәм урта эшмәкәрлекнең гамәлдә булган субъектларын саклау һәм яңа субъектлар булдыру; – җирле житештерүчеләр товарлары һәм хезмәтләре белән базарның туендырылуы; – Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегенең кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына үзләре житештерә торган товарларны (эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне) алга этәрүдә булышлык күрсәтү; – халыкны эш белән тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү; – кече һәм урта эшмәкәрлеккә талантлы яшьләрне һәм потенциал ыдарәчеләрне ачыклау һәм җәлеп итү;. – Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлеге предприятиеләре житештергән тулаем продукция күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары житештергән товарларның (эшләрнең, хезмәт күрсәтүләрнең) өлешен арттыру; – кече һәм урта эшқуарлык субъектлары тарафыннан барлык дәрәжәдәге бюджетларның салым керемнәрендә түләнгән салымнар өлешен арттыру.
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> – Елантау авыл җирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын үстерү;

	<ul style="list-style-type: none"> – Елантау авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең конкуренциягә сәләтлелеген һәм инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыру; – иҗтимагый һәм һөнәри оешмалар һәм эшмәкәрләр берләшмәләренең ролен көчәйтү; – сәнәгать - халык кулланышы товарлары җитештерү, азык-төлек (сөт, ит), милли һәм мәдәни үзенчәлекләрен исәпкә алып һөнәрчелек; авыл хужалыгы (крестьян (фермер) хужалыклары, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү); – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү; – Елантау авыл җирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына һәм Елантау авыл җирлеге территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга мәгълүмати ярдәм күрсәтү; – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультация һәм оештыру ярдәме күрсәтү; – кече эшмәкәрлекне төрле өлкәләрдә: торак-коммуналь, төзекләндерү, ремонт-төзөлеш, җәмәгать туклануы өлкәләрендә муниципаль заказларны үтәүгә җәлеп итү; – коррупциягә каршы тору буенча чаралар төркемен гамәлгә ашыру һ. б.
<p>Программаны тормышка ашыру вакыты</p>	<p>2023-2027 еллар</p>
<p>Программаның төп чаралары исемлеге</p>	<ul style="list-style-type: none"> – кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартларны камилләштерү; – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс ярдәме күрсәтү; – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасы эшчәнлеген тәэмин итү; – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати, консультация һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү; – кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү.
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре</p>	<ul style="list-style-type: none"> – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру; – кече һәм урта эшмәкәрлектә уртача хезмәт хақы күләмен уртача тармак дәрәжәсенә кадәр арттыру; – кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларыннан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру; – җирлек инфраструктурасын үстерү һәм күрсәтелә торган хезмәтләрен сыйфатын яхшырту; – үзбездә җитештерелгән товарлар, үз көчләре белән кече һәм урта бизнес оешмалары тарафыннан башкарылган эшләр һәм хезмәтләр күләмен арттыру; – продукцияне сату базарын киңәйтү; – җирлектә гаилә терлекчелек фермалары саны, авыл хужалыгы терлекләренең баш саны арту; – авыл җирлеге бюджетына кече эшмәкәрлек

	<p>субъектларыннан кeргeн керемнeр eлeшeн арттыру;</p> <ul style="list-style-type: none"> – кeчe нeм урта эшмeкeрлeк субъектларын методик тeэмин итy хисaбынa югaры мeгyлyмaти активлык нeм хeбeрдaрлык – эшсeзлeк дeрeжeсeн кимeтy; – хaкимияткe ышaнычны ныгытy, кeчe нeм урта эшкyарлык субъектларын нeм жирлeкнeң жирлe yзидaрe оргaннaры aрaсында эшлeклe мeнeсeбeтлeрнe yстeрy
Программаны финанслау күлeмe нeм чыгaнaкларын	Россия Федерациясe, Татарстан Республикасы, район, муниципаль берeмлeк, бюджеттaн тыш фондлар нeм жeлeп итeлгeн инвестициялeр чараларын.
Программаның yтeлeшeн контрольдe тoтуны oештыру системасы	Елaнтaу aвил жирлeгe Башкармa комитeтeнeнe программa чараларын тормышкa ашыру нeтижeлeрeнe eл сaен aнaлиз ясау ярдeмeндe бaшкaрылa торгaн Программаны тормышкa ашыру мониторингы.

1. Гoмyми нигeзлeмeлeр

Элeгe Программa «Россия Федерациясeндe жирлe yзидaрeнe oештырунeнe гoмyми принципларын турында» 2003 eлнeн 6 oктябрeндeгe 131-ФЗ нoмeрлe Федераль закон (aлгa тaбa – 131-ФЗ), «Россия Федерациясeндe кeчe нeм урта эшмeкeрлeкнe yстeрy турында» 2007 eлнeн 24 июлeндeгe 209-ФЗ нoмeрлe Федераль закон (aлгa тaбa – 209-ФЗ), «Татарстан Республикасында кeчe нeм урта эшмeкeрлeкнe yстeрy турында» 2010 eлнeн 21 гыйнвaрынaдaгы 7-ТРЗ нoмeрлe Татарстан Республикасы законын нигeзeндe эшлeнгeн.

131-ФЗ нигeзeндe жирлe yзидaрe оргaннaры вeкaлeтлeрeнe кeчe нeм урта эшмeкeрлeкнe yстeрyгe ярдeм итy мeсьeлeлeрe керe.

209-ФЗ кaбул итyгe бэйлe рeвeштe, жирлe yзидaрe оргaннaры вeкaлeтлeрeнe кeчe нeм урта эшмeкeрлeк субъектларын (aлгa тaбa - КУЭC) yсeшe eчeн шартлар тудыру кертeлдe.

Программa oбьeктын булып, кeчe нeм урта эшмeкeрлeк субъектларын – юридик затлар нeм шeхси эшмeкeрлeр, шулай ук нeнeри керeмгe салым махсус салым режимын кулланучын физик затлар тoрa. Жайгa салу предметын - кeчe нeм урта эшмeкeрлeк субъектларынa муниципаль ярдeм күрсeтy.

Элeгe Программаның максатларын нeм тeп бурычларын Тyбeн Кама муниципаль районынeнe Елaнтaу aвил жирлeгeндe кeчe нeм урта эшмeкeрлeкнe yстeрy eчeн шартлар тудыругa юнeлдeрeлгeн.

Программa Тyбeн Кама муниципаль районынeнe Елaнтaу aвил жирлeгeндe кeчe нeм урта эшмeкeрлeкнe yстeрy максатларынa ирeшyгe юнeлдeрeлгeн чаралар исeмлeгeн, чараларнын тормышкa ашыру eчeн жaвaплыларнын, финанслау күлeмнeрeн нeм чыгaнaкларын, эшчeнлeк нeтижeлeлeгe күрсeткeчлeрeн билгeли.

Программa Тyбeн Кама муниципаль районын Елaнтaу aвил жирлeгeнeнe 2023-2027 eллaргa кaдeр социаль-икътисaди yсeшe фaрaзындa кaрaлгaн Тyбeн Кама муниципаль районын Елaнтaу aвил жирлeгeнeнe социаль-икътисaди yсeш eстeнлeклeрeн исeпкe aлып эшлeндe.

2. Елaнтaу aвил жирлeгeндe эшмeкeрлeк нeм инвестицион климaткa aнaлиз

Елaнтaу aвил жирлeгe территориясeндe 2022 eлнeн 1 гыйнвaрынa 10 кeчe эшмeкeрлeк субъектын теркeлгeн. Уртачa хeзмeт хaкы 9,8 мeң сум тeшкeл итe. Уртачa

хезмэт хақы 2020 ел белән чагыштырганда 24% ка артты. Елантау авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының күбесе төзелеш, күпләп һәм ваклап сату өлкәсендә мәшгуль.

Үткәрелгән анализ нәтижәләре буенча Елантау авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан махсус инвестицион җәлеп итүчәнлеккә ия булган, үз майданнарына кече һәм урта бизнесның җитештерү объектларын кабул итәргә әзер булган җир кишәрлекләрен ачыклау һәм сайлап алу эше алып барыла.

Елантау авыл җирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары үсешенең төп индикаторлары

Индикаторлар /еллар	2020	2021	2022
Барлыгы шәхси эшмәкәр теркәлгән, берәмлек	9	9	10
Кече предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача саны (тышкы ике урында эшләүчеләрдән тыш), кеше	20	20	23
Уртача айлык хезмәт хақы, сум	7500	7900	9800

Елантау авыл җирлеге эшмәкәрләре кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм программаларында катнашу мөмкинлегенә ия.

Тотрыклы үсеш һәм халыкның тормыш сыйфатын күтәрүнең мөһим факторы булып, Елантау авыл җирлегенең инвестицион климаты һәм икътисадка инвестицияләр җәлеп итү тора.

«Россия терәге», «Эшлекле Россия» Стратегик инициативалар агентлыгы¹, шулай ук Татарстан Республикасының социаль - икътисади мониторинг комитеты эшмәкәрлек берлеген анкеталау һәм сораштыру рәвешендә үткәрә торган тикшеренүләр нигезендә эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны чагылдыручы төп проблемалар булып тора:

- салым салуның югары дәрәжәсе;
- финанс чаралары җитмәү;
- дәүләт ягыннан ярдәм булмау;
- продукцияне сатуда кыенлыklar;
- аңлаешлы инфраструктура булмау;
- административ киртәләр

Елантау авыл җирлеге территориясендә эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны билгеләүче проблемалар үзара бәйләнешнең югары дәрәжәсенә ия, шуңа күрә аларны хәл итү бюджет акчаларын максатчан һәм нәтиҗәле файдаланган очракта, башкарма хакимият органнары сәясәтен эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлдерергә мөмкинлек бирүче программа-максатчан методтан файдалануны таләп итә.

3. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

3.1. Программаның төп максатлары:

- Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегенең социаль-икътисади мәсьәләләрен хәл итүдә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм аларның ролен күтәрү өчен уңайлы шартлар тудыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының конкуренциягә сәләтлелеген тәэмин итү;

¹ Регионнарда инвестицион климат торышының ил күләм рейтингы.

хезмэт хақы 2020 ел белән чагыштырганда 24% ка артты. Елантау авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының күбесе төзелеш, күпләп һәм ваклап сату өлкәсендә мәшгуль.

Үткәрелгән анализ нәтижәләре буенча Елантау авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан махсус инвестицион җәлеп итүчәнлеккә ия булган, үз майданнарына кече һәм урта бизнесның җитештерү объектларын кабул итәргә әзер булган җир кишәрлекләрен ачыклау һәм сайлап алу эше алып барыла.

Елантау авыл җирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары үсешенең төп индикаторлары

Индикаторлар /еллар	2020	2021	2022
Барлыгы шәхси эшмәкәр төркөлгән, берәмлек	9	9	10
Кече предприятиеләр хезмәткәрләренең уртача саны (тышкы ике урында эшлөүчеләрдән тыш), кеше	20	20	23
Уртача айлык хезмәт хақы, сум	7500	7900	9800

Елантау авыл җирлеге эшмәкәрләре кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм программаларында катнашу мөмкинлегенә ия.

Тотрыклы үсеш һәм халыкның тормыш сыйфатын күтәрүнең мөһим факторы булып, Елантау авыл җирлегенең инвестицион климаты һәм икътисадка инвестицияләр җәлеп итү тора.

«Россия терәге», «Эшлекле Россия» Стратегик инициативалар агентлыгы¹, шулай ук Татарстан Республикасының социаль - икътисади мониторинг комитеты эшмәкәрлек берлеген анкеталау һәм сораштыру рәвешендә үткәрә торган тикшеренүләр нигезендә эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны чагылдыручы төп проблемалар булып тора:

- салым салуның югары дәрәжәсе;
- финанс чаралары җитмәү;
- дәүләт ягыннан ярдәм булмау;
- продукцияне сатуда кыенлыklar;
- аңлаешлы инфраструктура булмау;
- административ киртәләр

Елантау авыл җирлеге территориясендә эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны билгеләүче проблемалар үзара бәйләнешнең югары дәрәжәсенә ия, шуңа күрә аларны хәл итү бюджет акчаларын максатчан һәм нәтижәле файдаланган очракта, башкарма хакимият органнары сәясәтен эшмәкәрлек һәм инвестицион климатны үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлдерергә мөмкинлек бирүче программа-максатчан методтан файдалануны таләп итә.

3. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

3.1. Программаның төп максатлары:

- Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегенең социаль-икътисади мәсьәләләрен хәл итүдә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм аларның ролен күтәрү өчен уңайлы шартлар тудыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының конкуренциягә сәләтлеләген тәэмин итү;

¹ Регионнарда инвестицион климат торышының илкүләм рейтингы.

- кече һәм урта эшмәкәрлекнең гамәлдә булган субъектларын саклау һәм яңа субъектлар булдыру;
- жирле житештерүчеләр товарлары һәм хезмәтләре белән базарның туендырылуы;
- Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл жирлегенең кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына үзләре житештерә торган товарларны (эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне) алга этәрүдә булышлык күрсәтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек санының артуы;
- халыкны эш белән тәэмин итү һәм үзмәшгульлекне үстерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлеккә талантлы яшьләрне һәм потенциал ыдарәчеләрне ачыклау һәм жәлеп итү;
- Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл жирлеге предприятиеләре житештергән тулаем продукция күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары житештергән товарларның (эшләрнең, хезмәт күрсәтүләрнең) өлешен арттыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары тарафыннан барлык дәрәжәдәге бюджетларның салым керемнәрендә түләнгән салымнар өлешен арттыру.

3.2. Куелган максатларга ирешү өчен хәл ителергә тиешле бурычлар:

- Елантау авыл жирлеге кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын үстерү;
- кече һәм урта эшмәкәрлекнең конкуренциягә сәләтлелеген һәм инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру;
- ижтимагый һәм һөнәри оешмалар һәм эшмәкәрләр берләшмәләренең ролен көчәйтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына һәм Елантау авыл жирлеге территориясендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга мәгълүмати ярдәм күрсәтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультация һәм оештыру ярдәме күрсәтү;
- кече һәм урта эшмәкәрлекне төрле өлкәләрдә - торак-коммуналь, төзекләндерү, ремонт-төзелеш, жәмәгать туклануы өлкәләрендә муниципаль заказларны үтәүгә жәлеп итү;

Программаның бурычлары аның ахыргы максаты белән билгеләнә һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген активлаштыруга, яңа эш урыннары булдыруга һәм эшмәкәрлеккә жәлеп ителгән киң катлам халыкның тормыш дәрәжәсен күтәрүгә ярдәм итә торган уңайлы мохит булдырудан гыйбарәт.

4. Программаның төп принциплары

Программаның төп принциплары:

- КУЭС ярдәм сорап мөрәжәгать итүнең гариза бирү тәртибе;
- КУЭСка ярдәм инфраструктурасы;
- программада каралган критерийларга туры килгән КУЭСның тиешле программаларда катнашуга тигез керү мөмкинлеге;
- «Көндәшлекне яклау турында» 2006 елның 26 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән таләпләрне үтәп ярдәм күрсәтү;
- ярдәм күрсәтү процедураларының ачыклығы.

5. Проблеманың эчтәлеге һәм аны программа ысуллары белән чишү кирәклеген нигезләү

Кече һәм урта эшмәкәрлек Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегенең икътисадый һәм социаль бурычларын хәл итүдә мөһим роль уйный, чөнки ул яңа эш урыннары булдыруга, кулланучылар базарын товарлар һәм хезмәтләр белән баеуга, көндәшлекле мохит булдыруга ярдәм итә, халыкның икътисади мөстәкыйльлеген, салым керемнәренең тотрыклылыгын тәэмин итә. Эшмәкәрлекне үстерү Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегенең социаль-икътисади үсешендә өстенлекле бурычларның берсе булып тора.

Елантау авыл җирлеге территориясендә бүгенге көндә 10 кече һәм урта эшмәкәрлек субъекты эшли.

Елантау авыл җирлегенең кече һәм урта предприятиеләре эшчәнлегенең төрләрә буенча сәүдә, хезмәт күрсәтү, авыл хужалыгы продукциясен җитештерү өлкәләрен колачлый.

Кече һәм урта эшмәкәрлек үсешенең уңай тенденцияләренә карамастан, бизнес үсешенә комачаулый торган проблемалар кала. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эре предприятиеләргә караганда азрак тотрыклылык һәм көндәшлеккә сәләтлелек белән характерлана, димәк, Елантау авыл җирлеге җирле үзидарә органнары тарафыннан ярдәмгә мохтаж.

КУЭС үсешендәге комачаулык факторларын өч проблемага бүлөп була:

1. оештыру проблемалары (предприятиене юридик яктан рәсмиләштерүдә һәм теркәүдә кыенлыklar, үз эшеңне ачу һәм үстерү өчен кирәкле рөхсәт документларын алуда (лицензияләр һ. б.), банкта счет ачуда һ. б. проблемалар);

2. материал-техник тәэмин итү (житештерү һәм хезмәт урыннары, заманча җиһазлар җитмәү яки булмау, персоналның түбән квалификациясе, эшмәкәрлек эшчәнлегенең тиешенчә якланмавы һ. б.);

3. матди-финанс проблемалары:

- предприятиене теркәү өчен капитал алуда кыенлыklar;

- әйләнештәге акчалар җитмәү;

- эшчәнлекне киңәйтү өчен үзеңнең һәм бурычка алынган финанс чаралары җитмәү.

КУЭСның күпчелеге финанс хәленең тотрыксыз булуы һәм акча җитмәү сәбәпле, үз үсешенә, яңа технологияләр кертүгә, продукциянең һәм хезмәтләрнең сыйфатын күтәрүгә, озак сроклы инвестицияләр кертүгә, яңа базарларны үзләштерүгә эчке стимуллардан мәхрүм.

Шулай ук эшмәкәрләргә идарә итү һәм коммерция карарлары кабул итү өчен бизнес алып баруның төрле аспекты турында мәгълүмат кирәк. Кече һәм урта бизнесны мәгълүмати тәэмин итү проблемасы консультацияләү һәм мәгълүмати-аңлату чаралары үткәру кебек традицион формаларны кулланып хәл ителергә мөмкин.

Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлеге башкарма комитеты кече һәм урта бизнесны социаль тотрыклылыкның ышанычлы гаранты итеп күрә һәм эшмәкәрлеккә сәләтле азкеремле һәм эшсез кешеләрне җәлеп итү бурычын хәл итә. Авыл җирлеге өчен кече һәм урта бизнес халыкны даими эш белән тәэмин итүнең ышанычлы чыганагы булып тора.

Авылның реаль икътисади потенциалы бетми, кече һәм урта бизнеста хәл ителергә тиешле проблемалар да аз түгел.

Программа кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба үстерү өчен норматив-хокукый база булдыру, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына финанс, мәгълүмати, консультация һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү, шулай ук контроль процессын оештыру буенча комплекслы эш планы булып тора.

6. Программа чаралары системасы

Программа чараларын гамәлгә ашыру 2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Елантау авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү программасы кысаларында җирле бюджет акчаларыннан, бюджеттан тыш фондлардан, эшмәкәрләрнең үз акчаларыннан, җәлеп ителгән инвестицияләрдән финанслау шартларында гамәлгә ашырыла.

Программа чаралары программа билгеләгән бурычлар нигезендә эшләнә.

2023-2027 елларга Татарстан Республикасы Түбән Кама муниципаль районының Елантау авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү программасы чаралары исемлеге

№	Чара исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганагы
1. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен шартларны камилләштерү				
1.1.	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын үстерү һәм аларга ярдәм итү мәсьәләләрен җайга сала торган муниципаль норматив - хокукый база булдыру	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
1.2.	Кече эшмәкәрлек субъектларының муниципаль заказ урнаштыруда катнашуы мониторингы	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
1.3.	Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү мәсьәләләре буенча аларның фикерләрен исәпкә алу максатында, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары мәнфәгатьләрен чагылдыручы коммерциячел булмаган оешмалар, эшмәкәрләрнең иҗтимагый берләшмәләре белән хезмәттәшлек итү	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
1.4.	Программа кысаларында ярдәм алучы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары реестрын формалаштыру һәм алып бару	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
1.5.	Шәхси ярдәмче хужалыклар, крестьян фермер хужалыклары һәм башка авыл хужалыгы товар җитештерүчеләре җитештерә торган хәзерләү продукциясе эшчәнлеген үстерү	Жирлек БК	2023-2027	җәлеп ителгән инвестицияләр булганда
1.6.	Коррупциягә каршы рейтингларны формалаштыру механизмнарын эшләү һәм алга таба эшмәкәрләргә хәбәр итү юлы белән аны коррупциячеллеккә	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми

№	Чара исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Финанслау чыганагы
	бөяләү			
1.7.	Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары буенча эшлекле очрашулар, «түгәрәк өстәлләр» һәм семинарлар оештыруда һәм үткәрүдә катнашу	Жирлек БК, район башкарма комитеты (киләштерү буенча)	2023-2027	Жирлек бюджеты
1.8.	Татарстан Республикасы Икътисад һәм социаль үсеш министрлыгы һәм Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган федераль һәм региональ программаларда катнашу өчен эшмәкәрләргә конкурс документларын әзерләүдә булышлык итү	Жирлек БК, Түбән Кама муниципаль районы эшмәкәрләре Ижтимагый советы	2023-2027	Татарстан Республикасы бюджеты ²
2. Түбән Кама муниципаль районының Елантау авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ярдәм инфраструктурасы эшчәнлеген тәэмин итү. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мәгълүмати, консультацион һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү				
2.1.	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультация ярдәмен гамәлгә ашыру һәм үстерү	Жирлек БК, Түбән Кама муниципаль районы эшмәкәрләре Ижтимагый советы	2023-2027	финанслау таләп ителми
2.2.	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми
3. Кече һәм урта эшмәкәрлек өлкәсендә социаль яклау һәм хезмәтне саклау механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү				
3.1.	Хезмәтне саклау буенча эшләрне оештыру мәсьәләләрендә консультация-методик ярдәм	Жирлек БК	2023-2027	финанслау таләп ителми

Кабул ителгән кыскартулар исемлеге

Жирлек БК - Елантау авыл җирлеге башкарма комитеты

ЭИС –Түбән Кама муниципаль районы эшмәкәрләре Ижтимагый советы

Программаның ресурс белән тәэмин ителеше бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлардан акча тәшкіл итә:

- федераль бюджет - федераль норматив хокукый актлар нигезендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга Россия

² Бюджетара субсидияләр һәм субвенцияләр кысаларында

Федерациясе субъектларына конкурс нигезендә бүлеп бирелә торган акчалар (конкрет суммаларны күрсәтмичә мөмкин булган акча чыганагы буларак фаразлана);

- Татарстан Республикасы бюджеты - федераль норматив хокукый актлар нигезендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга муниципаль берәмлекләргә конкурс нигезендә бүлеп бирелә торган акчалар.

- Бюджеттан тыш чыганаclar.

Финанслау күләме ел саен үзгәртеп корылырга тиеш һәм бюджет акчаларын бүлүчеләрнең тиешле норматив-хокукый актлары белән раслана.

7. Программа белән идарә итүне оештыру (Программаны тормышка ашыру механизмы)

Программаны гамәлгә ашыру механизмы - ул билгеләнгән нәтижеләргә ирешүне тәэмин итә торган җаваплы башкаручыларга, сроклар буенча координацияләнгән программа чаралары системасы.

Программаның заказчысы булып Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегә башкарма комитеты тора, аның бурычларына Программа чараларын үтәүне оештыру һәм башкаручыларның хезмәттәшлеген координацияләү керә.

Программа чараларын үтәү «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкүарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Программаны тормышка ашыру барышын контрольдә тоту

Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегә башкарма комитеты һәм Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегә Советы программаның тормышка ашырылуын һәм бүлеп бирелә торган акчаларның үзләштерелүен контрольдә тота.

Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегә башкарма комитеты ел саен Программаның үтәлеше турында Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегә Советына хисап бирә.

9. Программаның социаль-иқтисади нәтижелелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру тулаем авылдагы иқтисади һәм социаль хәлгә уңай йогынты ясаычак, инвестицион климатны яхшыртуга, авыл инфраструктурасын үстерүгә, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының конкуренциягә сәләтен арттыруга һәм күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшыртуга ярдәм итәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында авылда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттырып, кече һәм урта эшмәкәрлек секторында халыкны тотрыклы эш белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру һәм Түбән Кама муниципаль районы Елантау авыл җирлегә бюджетына кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларынан салым һәм салым булмаган керемнәрне арттыру күздә тотыла.

Программаны тормышка ашыруның нәтижелелеге Программа чараларын финанслау дәрәжәсенә һәм аларның үтәлешенә бәйле.

2027 елга программа нәтижеләре түбәндәгеләр булырга тиеш:

- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары хезмәткәрләренең исемлек буенча уртача санын арттыру;
- кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларынан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру;
- авыл инфраструктурасын үстерү һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту;

- авылның кече эшмәкәрлекнең тармак структурасын авыл икътисадының өстенлекле тармакларында эшчәнлек алып баручы кече предприятиеләрнең өлешен арттыруга таба үзгәртү;
- кече бизнес оешмалары тарафыннан үзбездә житештерелгән товарлар, үз көчләре белән башкарылган эшләр һәм хезмәтләр күләмен арттыру.